Του **Δημήτρη Σταυρόπουλου**

Το όνομα του Περικλή Νικολαΐδη, ακόμα προκαλεί ανατριχίλα στους παλιούς Θεσσαλονικείς, που έζησαν την φρίκη της Κατοχής.

Ένα βιβλίο που εκδόθηκε πρόσφατα, αποκαλύπτει την άγνωστη μέχρι σήμερα δράση του, εις βάρος όχι μόνο των Εβραίων αλλά και των άλλων κατοίκων της πόλης.

Το δίκτυο κατασκόπων του Νικολαΐδη δεν ήταν μόνο αντικομουνιστικό.

Στόχοι του ήταν οι Βρετανοί που είχαν διαφύγει τη σύλληψη και τα κατασκοπευτικά τους δίκτυα, οι εβραϊκές περιουσίες της πόλης, το χρήμα σε κάθε εκδοχή του.

Τα βασικά μέλη των κατασκόπων ήταν φυσικά δεδηλωμένοι φασίστες και ναζιστές, με «ένσημα» σε οργανώσεις όπως η διαβόητη ΕΕΕ (Εθνική Ένωση Ελλάς).

Ο Νικολαΐδης καθίσταται παράγοντας, αναλαμβάνει τα οχυρωματικά έργα των Γερμανών, κατεδαφίζει τους εβραϊκούς συνοικισμούς Χιρς και 151 και πουλά τα οικοδομικά υλικά έχοντας στο πλάι του τον πολυσυζητημένο μέχρι σήμερα Μαξ Μέρτεν.

ΔΟΛΟΦΟΝΟΥΣΕ ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΓΕΡΜΑΝΟΥΣ

Οι άνδρες της προσωπικής φρουράς του Νικολαΐδη δεν διστάζουν ποτέ και για τίποτα, με την ταυτότητα της γερμανικής αντικατασκοπίας στην τσέπη δολοφονούν μέχρι και... Γερμανούς στρατιωτικούς. Μεσούσης της κατοχής και με την πείνα να θερίζει, ο «Φαντομάς» στήνει αλυσίδα καζίνων («Ωραία Νάουσα», «Αιγαίον», «Νέον Φάληρον», «Μόντε Κάρλο», «Πανελλήνιο», «Φέμινα») στη Θεσσαλονίκη και χαρτοπαικτικές λέσχες μέχρι και την Αθήνα.

Αυτοχρηματοδοτούμενος και φονικά αποδοτικός, μοιράζοντας χρήμα και σε Γερμανούς αξιωματούχους, μπήκε και στον επιχειρησιακό ανταγωνισμό των γερμανικών μυστικών υπηρεσιών που παραλίγο να του στοιχίσει.

Με όπλα το χρήμα, τη δωροδοκία, τις απάτες, σχέσεις με μοιραίες γυναίκες της εποχής όπως η τραγουδίστρια Τάντα Βάλιτς και τα οργιώδη γλέντια του, τα καζίνα προβάλλονταν από τη ναζιστική εφημερίδα «Νέα Ευρώπη» ως «κέντρα πολιτισμού»!

Ακόμη και κατά τη γερμανική οπισθοχώρηση ο Νικολαΐδης ήταν σε δίκτυο που ετοίμαζε «ένοπλο αντάρτικο», αφού πίστευαν ότι το φευγιό τους θα ήταν προσωρινό και θα επέστρεφαν.

Ο ίδιος χάθηκε τελικά μέσα στις στάχτες της ηττημένης Γερμανίας, σκοτώθηκε ή άλλαξε ταυτότητα και συνέχισε τη ζωή του με τα κέρδη που είχε αποκομίσει.

Ιδιαίτερα κατά το χειμώνα του 1941-1942 που οι κατακτητές, καταληστεύοντας τον πλούτο της χώρας, είχαν αρπάξει από τις κρατικές αποθήκες όλα τα αποθέματα τροφίμων με συνέπεια να υπάρξει λιμός, πολλοί ήταν αυτοί που αναγκάζονταν να πουλήσουν τα υπάρχοντά τους, για να εξασφαλίσουν κυριολεκτικά “μια μπουκιά ψωμί”.

Η ανθρωπιστική κρίση εκείνου του φρικτού χειμώνα, αποδεκάτισε κυρίως τα μεγάλα αστικά κέντρα.

Η κρίση που είχε προκαλέσει η γερμανική κατοχή, είχε πάρει διαστάσεις ολέθρου.

Από τη μία, οι Ναζί λεηλατούσαν την αγροτική παραγωγή και από την άλλη, έκλειναν τα μάτια στα εγκλήματα των ληστρικών συνεργατών τους, των μαυραγοριτών, που αντάλλασσαν έναν τενεκέ λάδι με ακριβές μονοκατοικίες στο κέντρο της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης.

Υπολογίζεται ότι κάτω από αυτό το καθεστώς της αφόρητης πίεσης, 400 χιλιάδες πολίτες πούλησαν μέρος ή το σύνολο της περιουσίας τους.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Ληξιαρχείου Θεσσαλονίκης, εκείνο το χειμώνα είχαν χάσει τη ζωή τους από ασιτία 3.090 άνθρωποι, δηλαδή το 1,5 του συνολικού πληθυσμού της πόλης που εκείνη την περίοδο ανέρχονταν στους 226.147 κατοίκους.

Ο ΝΙΚΟΛΑΙΔΗΣ ΚΑΙ ΟΙ «ΠΑΟΥΤΙΣΑΝΤΕΣ»

Phoca PDF

Μπροστά στην πείνα και την απελπισία όσων είχαν να θρέψουν οικογένεια, κυρίως μικρά παιδιά, άρχισε να παίρνει τρομακτικές διατάσεις η αγοραπωλησία ακινήτων. Χιλιάδες φτωχοί βιοπαλαιστές, αναγκάστηκαν τότε να πουλήσουν τις μικροϊδιοκτησίες τους έναντι μηδαμινού τιμήματος.

Οι πωλήσεις είχαν πάρει τέτοιες διαστάσεις, ώστε κι αυτή ακόμη η κυβέρνηση του Καϊρου να πάρει θέση, διακηρύσσοντας σε ραδιοφωνική εκπομπή ότι θεωρεί άκυρες όλες τις μεταβιβάσεις ακινήτων.

Σύμφωνα με τον Σερραίο δικηγόρο Παπαντωνίου, που διετέλεσε διευθυντής του Υποθηκοφυλακείου Θεσσαλονίκης εκείνη την περίοδο, ο αριθμός των συμβολαίων για αγοραπωλησίες αυτού του είδους τα τρία χρόνια της Κατοχής, είχε ξεπεράσει τα 7.000 μόνο στην περιφέρεια του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης.

Ποιοι ήταν αυτοί που αγόραζαν;

Όπως ανέφερε ο ίδιος σε συνέντευξή του τους πρώτους μήνες μετά την απελευθέρωση:

«Ήσαν οι άνθρωποι της εποχής.

Αυτοί που είχαν την ευχέρεια, εκείνοι που κολυμπούσαν μέσα στα πολλάκις εκατομμύρια από αστείρευτο πακτωλό των αγαθών της ευτυχίας του χρυσού.

Εργολάβοι, μεγάλοι και μικροί.

Συνεργάτες των κατακτητών. Μεγαλομαυραγορίτες.

Βδέλλες γενικά αχόρταγες, που δεν εννοούσαν να σταματήσουν, που δεν έδειχναν καμία διάθεση να συγκινηθούν μπροστά στο ατέλειωτο δράμα του λαού».

Η ΑΠΑΝΣΤΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

Η απληστία όσων είχαν αποφασίσει, διαθέτοντας τις πλάτες των κατακτητών, να αποκτήσουν, πατώντας “επί πτωμάτων” μεγάλες ακίνητες περιουσίες, είχε φτάσει στο κατακόρυφο.

Σύμφωνα με τα ενδεικτικά στοιχεία που είχε δημοσιεύσει τους πρώτους μήνες μετά την απελευθέρωση η εφημερίδα της Θεσσαλονίκης «Πρωινή Ώρα», ένας μηχανουργός, είχε αγοράσει 14 ακίνητα, ένας κατασκευαστής υποκαμίσων είχε αποκτήσει με αυτό τον τρόπο 20 ακίνητα και ένας μικρομπακάλης, ο Σάββας Τρυφ. 13 ακίνητα. Ενώ χαρακτηριστική ήταν η περίπτωση ενός καφετζή, ο οποίος παρά το γεγονός ότι ο καφές είχε εξαφανιστεί την περίοδο της Κατοχής, αυτός κατάφερε να αγοράσει κοψοχρονιάς έξι ακίνητα.

Και βέβαια, όλοι αυτοί, έχοντας την εύνοια των κατακτητών.

Όπως ο εκδότης της χρηματοδοτούμενης από τους Γερμανούς φιλοναζιστικής εφημερίδας Νέα Ευρώπη Γεώργιος Πολλάτος που είχε αποκτήσει πέντε ακίνητα επί Κατοχής:

Τρία σπίτια στις 18-5-1942, την 1-9-1942 και στις 26-2-1943, καθώς ένα μεγάλο αγρόκτημα στις 7-5-1942 και ένα οικόπεδο στις 17-9-1942.

Λίγους μήνες μετά την απελευθέρωση, είχε εκδοθεί επί κυβέρνησης Ν. Πλαστήρα ο αναγκαστικός νόμος Α.Ν. 182/45,

“Περί ειδικής φορολογίας των κατά την πολεμικήν περίοδον πλουτισάντων, με βάση τον οποίο οι “πλουτίσαντες επί Κατοχής” ήταν υποχρεωμένοι να πληρώσουν τους φόρους που θα ορίζονταν.

Η τιμωρία που αντιμετώπιζαν ήταν αυστηρή, καθώς προβλεπόταν η εκτόπιση, η φυλάκιση και η δήμευση του συνόλου ή μέρους της περιουσίας τους.

Με βάση το νόμο αυτό, η επιτροπή που είχε συσταθεί στη Θεσσαλονίκη, άρχισε να καλεί διαφόρους, κυρίως άτομα που είχαν συνεργαστεί με τους Ναζί, ζητώντας τους να καταβάλουν στο κράτος χρηματικά ποσά, ως φόρο για τις περιουσίες που σχημάτισαν επί Κατοχής.

Στον πρώτο κατάλογο που έδωσε η επιτροπή στη δημοσιότητα τον Ιούλιο του 1945, φιγουράριζαν γνωστά ονόματα του δωσιλογισμού και της συνεργασίας με τους χιτλερικούς, όπως των ιδιοκτητών χαρτοπαικτικών λεσχών και πρακτόρων της Γκεστάπο, Περικλή (Πέρι) Νικολαΐδη και Λάσκαρη Παπαναούμ που καλούνταν να καταβάλουν από 150.000.000 δραχμές ο καθένας, του συνεργάτη των Γερμανών μεγαλοεργολάβου δημοσίων έργων Ιωάννη Μύλλερ (1000.000.000 δρχ), των δωσιλόγων δημοσιογράφων της Νέας Ευρώπης Δημήτριου Τσούρκα και Αλέξανδρου Ωρολογά που έπρεπε να καταβάλουν στο κράτος από 25.000.000 δρχ

ΟΙ ΔΙΚΕΣ

Τους τελευταίους μήνες του 1946, είχαν εκδικαστεί στο Ειδικό Δικαστήριο Δωσιλόγων Θεσσαλονίκης οι υποθέσεις ενός σημαντικού αριθμού οικονομικών δοσιλόγων, μεταξύ των οποίων υπήρχαν και περιπτώσεις μεγάλων επιχειρήσεων.

Οι δίκες αυτές για οικονομική συνεργασία με τους κατακτητές, από 20 που ήταν το 1945 είχαν φτάσει τον αριθμό 59 το 1946.

Phoca PDF

Ήταν χαρακτηριστική η δίκη δύο εργολάβων που είχαν κατασκευάσει τον Απρίλιο του 1943 την περίφραξη του στρατοπέδου Βαρώνου Χιρς, όπου επρόκειτο να μεταφερθούν όλοι οι Εβραίοι της Θεσσαλονίκης πριν αποσταλούν για εξόντωση στα χιτλερικά κρεματόρια.

Η προμήθειά για το συγκεκριμένο έργο, σύμφωνα με τους μάρτυρες κατηγορίας, ήταν 20%, ενώ επίσης κατασκεύασαν έναντι αδράς αμοιβής και ένα στρατώνα στο Λαγκαδά για τις ανάγκες του Γερμανικού στρατού.

Ο ένας εργολάβος καταδικάστηκε σε δωδεκαετή φυλάκιση και δήμευση της μισής περιουσίας του.

Λίγο νωρίτερα, είχε δικαστεί ερήμην ένας από τους μεγαλοδοσίλογους της Θεσσαλονίκης, ο Παύλος Ντίνας, που είχε συστήσει εταιρία τεχνικών έργων, από την εκτέλεση των οποίων κέρδιζε τεράστια ποσά, σύμφωνα με τους μάρτυρες κατηγορίας.

Η ανάθεση των έργων, στην περιοχή της Θεσσαλονίκης και των Ιωαννίνων, γινόταν από τους Γερμανούς με τη μορφή ανταμοιβής για την προσφορά του Ντίνα στο έργο της Γκεστάπο, δεδομένου ότι ο κατηγορούμενος δεν είχε απλά οικονομικές δοσοληψίες με τις Αρχές Κατοχής, αλλά συμπεριλαμβανόταν και στους καταδότες των γερμανικών υπηρεσιών.

Στο τέλος το Δικαστήριο του επέβαλε την εσχάτη των ποινών, κρίνοντάς τον ένοχο γιατί εκμεταλλεύτηκε την οικονομική συνεργασία με τον εχθρό, κατέδωσε Έλληνες πολίτες και προέβη σε πράξεις βίας μετά τον εξοπλισμό του από τους Γερμανούς.

Ο αραχνιασμένος φάκελος της λεηλασίας των εβραϊκών περιουσιών, όπως και των πλουτισάντων επι κατοχής, πρέπει επιτέλους κάποτε να ανοίξει.

Το οφείλουν η Θεσσαλονίκη, η Ελλάδα ολόκληρη στους δεκάδες χιλιάδες Εβραίους συμπατριώτες μας, οι οποίοι όχι μόνο υπέστησαν τα μαρτύρια της κόλασης και οι περισσότεροι από αυτούς θανατώθηκαν στα κρεματόρια του ναζιστικού θηρίου, αλλά είδαν κιόλας, ανήμποροι να αντιδράσουν, ότι λεηλατήθηκε το βιός τους.

Το Νοέμβριο του 2014, ο τότε δήμαρχος Θεσσαλονίκης Γιάννης Μπουτάρης, στα εγκαίνια του μνημείου για το εβραϊκό νεκροταφείο που ισοπεδώθηκε το 1942, είχε πει:

«Η πόλη άργησε αδικαιολόγητα να σπάσει την άδικη και ένοχη σιωπή της, αλλά τώρα μπορεί να λέει ότι ντρέπεται για αυτή τη στάση».

ΠΗΓΗ: militaire.gr, 2.8.2022

Phoca PDF